

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
reklamációk és
előfizetési pénzek
küldendőik

Székelyudvarhely,

Bethlen-u. 5.

ev. ref. papi lakás.

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,

székelyudvarhelyi ref. pap

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.

Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Felterjesztése

a két prot. egyház közös bizottságának a magas államkormányhoz.

Nagyméltóságú miniszterelnök úr!

Kegyelmes urunk!

Nagyméltóságodnak 1848. XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában benyújtott emlékiratunkra folyó évi október hó 20-án 4972. M. E. szám alatt hozánk intézett leiratát* a két evangélikus egyház által ezen ügyben kiküldött bizottság tárgyalás alá vevén, mindenekelőtt köszönetünket fejezzük ki azért, hogy a magas kormány a legjobb indulattal fogadta alázatos előterjesztésünket és az abban foglalt kívánások legalább részbeni teljesítése céljából a kedvezményezés terére lépett.

Megnyugvással vesszük, hogy a magas kormány 1848. XX. t.-cz. 2-ik §-ának végrehajtásánál a törvényesen bevett vallásfelekezetek közötti tökéletes egyenlőség és viszonyosság elvét akarja az egész vonalon érvényesíteni, a mi által kizártnak tekintjük azt, hogy a törvényes fejlődés és az egyes vallásfelekezetek benső természete által előidézett különös viszonyok tekintetbe vételének — amelyet e leirat hangoztat — az értelme legyen, hogy a törvényes fejlődés által előidézett különös viszonyok továbbra is az egyenlőség és viszonyosság sérelmével fentartassanak. — Nyíltan szólva mi nem követeljük más egyházak közjogi előjogainak megnyírbálását, hanem csak azt, hogy amennyiben ezt a fennálló viszonyok megengedik,

mi is részesüljünk ezen közjogi előnyökben, de már azt határozottan követeljük és azt hisszük, hogy ebben velünk a magas kormány is egyetért, hogy ezen történelmileg kifejlődött viszonyok akkép módosíttassanak, hogy hiveink más egyházak részére semmiféle vagyoni szolgáltatásokra (párber-, patronatus) ne köteleztessenek. — Ezt a célzt a történelmileg kifejlődött intézmények fentartása mellett is el lehet érni, és nem szenved kétséget, hogy ezen követelés, mint a részrehajlatlan és megdönthetlen igazságosság követelménye semmi jogos érdeket nem sérthet.

Ismételve kérjük tehát a magas kormányt, hogy az emlékiratunkban az 1848. XX. t.-cz. 2-ik §-ának végrehajtása tárgyában előterjesztett kívánásainkat is mielőbb teljesíteni méltóztassék.

Megnyugvással vettük Nagyméltóságod kijelentését, hogy a magas kormány nem zárkozik el az 1848. XX. t.-cz. 3-ik §-ában lefektetett elvek végrehajtása és megvalósítása érdekében a szükséges intézkedések megtétele elől és megvagyunk róla győződve, hogy ha a magas kormány azzal a jóakarattal és azzal az erős elhatározással fog e kérdésekkel foglalkozni, amelyeket Nagyméltóságod leiratából kiolvassunk, úgy mentül előbb sikerülni is fog ama pénzügyi akadályokat elhárítani, amelyek ez idő szerint még az ügy utjában állanak.

Örömmel fogadjuk és magunkévá tesszük Nagyméltóságodnak azon elvi álláspontját is, hogy az 1848. XX. t.-cz. 3. §-a értelmében nyújtandó államsegély nyújtásánál a mi egyházi autonomiánkat sértetlenül fentartani akarja, a miért is az egyes egyházi testületeknek és egyházi céloknak fogná megadni a segélyösszegeket, hanem egyházi főtestületeinkkel, illetve azok megbizottaival

* Lásd a Vasárnap 1904. évi 46. sz.

megállapítván a szükséges segély összegét, az egyházi főtestületeknek hagyja fenn a segély megszűntetését és hovatordítását.

Nagyméltóságod azon kijelentéseire azonban, hogy a magas kormány első sorban az egyháztagjainkon nyugvó, elviselhetetlenül súlyos adóteher megszüntetését óhajtja keresztülvinni és e célból a törvényhozás elé külön törvényjavaslatot kíván előterjeszteni, az emlékiratban foglalt egyéb szükségleteinkről azonban úgy kíván gondoskodni, hogy az állam püznügyi helyzete által vont korlátok között évről-évre emelné az egyházak dotációjaképen a költségvetésbe beillesztett tételeket, következő alázatos észrevételeinket van szerencsénk előterjeszteni.

Az 1848. XX. t.-cz. 3-ik §-a elrendelte, hogy minden bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségletei közálladalmi költségek által fedeztesenek és az elvek részletes alkalmazásával a miniszterium az illető hitfelekezetek meghallgatásával a közelebbi törvényhozás elébe kimerítő törvényjavaslatot terjesszen elő.

Tisztában vagyunk azzal, hogy ezen törvény szószerinti értelmében végre nem hajtható, mert az a protestáns egyházak autonómiáját, esetleg más egyházak érdekeit, érzékenyen sértené.

Mi sem az egyiket, sem a másikat nem akarjuk.

A mi azonban az 1848. XX. t.-cz. 2. és 3. §§-aiban alaptörvény erejével bíró kötelelem gyanánt kifejezve van, az abban kulminál, hogy azok a valláserkölcsi- és közoktatási célok, a melyek terheit a bevett vallásfelekezetek hordozzák, lényegükben állami terhek s hogy azok teljes fedezésére tehát az állam kötelezve van. Ezen állami alaptörvény erejével bíró obligatio már több mint

félszázad előtt lejárt, nem tekinthető tehát részünkről szerénytelenységnek, ha a benne elvállalt kötelezettség beváltását immár komolyan sürgetjük.

Annál kevésbé tekinthető szerénytelennek ezen sürgető kérésünk, mert hiszen mi századok óta az államot is érdeklő ezen terheket magunk viseltük és mert mi az obligationak nem is teljes beváltását, hanem csakis terheink részbeni elvállalását kérjük az államtól.

Nagyméltóságod az emlékiratunkban felsorolt egyházi szükségletek között legégetőbbnek tartja az adózási viszonyokban rejlő nagy anomáliák megszüntetését és ezért ez irányban kíván első sorban törvényjavaslatot előterjeszteni.

Mi teljesen elismeréssel és hálás köszönettel vagyunk Nagyméltóságod ezen nagy humanitásra valló szándékáért, de tekintve az egész feladat nagyságát és érezve azt, hogy az eljárás célszerű és tapintatos mikéntjétől függ az egész kérdés megoldása, nem mulaszthatjuk el aggodalmunkat kifejezni a fölött, hogy a kérdés megoldásának ily elaprózása és különösen a segélyezésnek külön törvény hozatala nélkül az évi budgetbe való átterelése ügyünknek nagy kárára fog lenni, és semmiképen sem lesz beváltása azon kötelező obligationak, a melyet az 1848. XX. törvényczikkben a törvényhozás magára vállalt. — Nem a kormány akaratán mult, mert a dolog természetében fekszik, hogy eddig nem sikerült és előre láthatólag ezentul sem fog sikerülni a budgetbe felvett dotációt csak megközelítőleg is akkép fokozni, hogy ezen dotáció emberileg belátható időben arra a fokra emelkednék, a mely az emlékiratokban kimutatott és kétségbe nem vonható szükségletek fedezését csak némileg is megközelítené.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

Utazás egy vásár körül.

Az egyik gyerek nagy örömmel ujságolja:

— Apa itt a vásár! Vegyen nekünk egy iczi-piczi kis — bihalt. — Igen, igen egy bihalt. Olyat, a melyiknek olyan jó teje van.

— Nincsen pénzem.

— Nem drága most a bihalt, mert kevés a széna, az emberek olcsón adják . . . Aztán csak egy kicsi bihalt.

— A kicsi nem ad tejet.

— De apa megígérte.

Teringetét, micsoda ígéretet is tesz néha az ember!

— No jó, ha ígértem, gyerünk, vegyünk meg azt a bihalt. Hanem aztán gyerek te fogod gondozni, etetni, itatni, tisztán-tartani.

— Jó lesz, jó lesz. — válaszol a gyerek, tapsolva örömeiben.

Nyomban utra is keltünk. Pár percz multán már a bivalyok között voltunk. Nézegettük a megveendő bihalt.

— No gyerek itt vannak a bivalyok, — melyiket vegyük meg, válaszsz!

A fiu savanyu arczczal nézegeti a szegény állatokat. Egyik elhanyagoltabb, nyomoruságosabb mint a másik. Nem tetszenek neki. Egy jobban tartott s gondozott bivalytinó előtt mégis megáll:

— No ezt vegyük meg.

— Nem lehet, mert nem ad tejet; ez csak a szekeret huzza, ha majd nagyobb és erősebb lesz.

— Mutasson hát apa olyat, a mely tejet ad.

Rámutatok egyre.

— Ez nem kell!

— Mért nem kell?

— Azért, mert az nyomorék. Olyan sovány, hogy minden csontja kilátszik. A teste meg egészen kopasz a nagyöregségtől. Ni hogy reszket, fázik a szegény. Ez talán még nagyapánál is öregebb.

Tovább megyünk tehát s keressük az alkalmas bihalt. De csak nem találunk. Egyik állat nyomoruságosabb, elhanyagoltabb, mint a másik. Szívemből szántam a szegény párakat, azonban mégis némi megelégedésfélét éreztem, hogy megszabadultam az ígértől.

A gyerek egészen elszompolyodott. Pár pillanat mulva azonban felderül az arcza s megszólal;

Pál apostol.

Nagy népzendülés van Jeruzsálemben. Magasra emelt öklök fenyegetése látszik, boszus kiábálás moraja hallszik: halál reá, halál reá! Kicsoda lehet kicsoda nagy bünt követhetett el, hogy az egész nép ennyire fölháborodott ellene? Menjünk közelebb. Lássuk. Ott áll középen az »angyal-arczu« István, egyike a hét diákonusnak, a kiról azt mondja az irás, hogy tele volt hittel és isteni erővel. De hát miért e fenyegetődés az Isten embere ellen? miért kiáltanak halált a jóság szelid mennyei fényétől körülövedzett főre? A zsidók ellene támadtak, azt mondja az irás, mert nem állhattak ellen az ő bölcsességének és a szentléleknek, mely által szól vala. A tanács elé hurcolják, megszólalnak a tanúk: mi hallottuk ez embertől, hogy ama Názárethi Jézus a templomot elrontja és elváltoztatja a czeremóniakat, melyeket rendelt Mózes. A bírák a vádlottra tekintenek, kinek orcája nyugodt, fenséges volt, mint az Isten angyalának orcája. Majd védelemre nyitja ajkait. Hitének erejével, isteni lelkének hatalmával tárja fel a nép előtt Isten kegyelmének, szeretetének nagy tetteit, melyeket cselekedett az ő népével minden időben Ábrahámától elkezdve mind a mai napig. Nem hunyáskodik meg félénken, hanem bátran szemükre hányja: »Keménynyaku és kemény szívü emberek, ti mindenkor a szentlélek ellen igyekeztetek. A proféták közül kit nem kergették el a ti atyáitok? megölték azokat, kik előre hirdették amaz Igaznak, az Ur Jézus Krisztusnak eljövételét, kinek ti most árulóivá és gyilkosaivá lettetek«. Mikor ezeket hallották a zsidók, dühösök lettek sziveikben és fogaikat csikorgatták. István pedig égre függesztvén szemeit látá az

Istennek dicsőségét és Jézust Istennek jobbja felől és szólott: »Ime, látom a megnyilatkozott eget s látom az embernek fiát Istennek jobbán«. A zsidók pedig reá rohantak, kihurczolták a városon kívül, lerakták felső ruháikat, neki türköztek s megkövezték Istvánt, a ki így imádkozott: Uram Jézus vedd magadhoz az én lelkemet; majd térdre hullva fenszóval kiáltott: »Uram ne tulajdonítsd nekik e bünt, mert nem tudják, mit cselekesznek« és azután elaludt.

A gyilkosok felső ruháikat egy ifju lábai elé rakták, kinek neve Saul volt. Saul Kis-Ázsia egyik tartományának, Ciliciának Tarsus nevű városában született a földközi tenger partján. Szülői előkelő farizeusok voltak, kik gyermekük nevelésére nagy gondot fordítottak; hogy annál jobb zsidót neveljenek belőle, elküldötték Jeruzsálembé a Gamaliel híres iskolájába. Céljukat elérték. Gyermekükből kiváló ifju lett. Testében bár voltak gyengeségek, de annál erősebb volt lelke. Már most lehetett sejteni, hogy Isten nem közönséges emberré teremtette, nem közönséges munkára hívta el. Az iskolában társai közül kitűnik, szelleme mélyebb, gondolkozásába erősebb, buzgalma nagyobb, lelkesedése mindeneket felülmul. Folytonosan kutat, vizsgálódik. Ismeri népének multját, törekvéseit, hivatását, reményét. Egy feladat áll előtte: a választott nép célját. Lelkének egész erejével, szívének minden szeretetével e cél felé törekszik: hogy legyen ő Isten előtt *igaz ember*. Valóban fenséges cél! tüzött maga elé Saul! Lehet-e szebb, lehet-e felemelőbb, lehet-e boldogítóbb törekvés ennél, igaznak lenni Isten előtt?! Érezni önmagunkban, hogy mindent megtettünk, a mit Isten kíván tőlünk; érezni, hogy törvényeit át nem hágtuk;

- Ne vegyen apa bihalt!
- Nem is veszek. Hiszen nem érdemes azokért az állatokért pénzt adni.
- Vegyen egy lovat! Egy szép kis lovat.
- Hát még mi nem kellene?
- Apa megigérte.
- Csak bivalyt ígértem.
- Hát a bivaly árán vegyen egy lovacskát.
- No gyerünk nézzük meg a lovakat, Nézegetjük, nézegetjük. A gyerek megint savanyu arcot vág.
- Melyiket szeretnéd, — kérdem.
- Egyiket se.
- Hát ló sem kell?
- *Ilyen* ló nem kell. Ezek a lovacskák nagyon soványak és kócosak. A legtöbbnek még a hasán is sörénye van. Olyan rövid fényes szőrü lovacskát szeretnék én.
- Keressünk olyat!
- Keressünk, de nem találunk. A ló állomány is csaknem olyan szánalmas látványt nyújtott, mint a bivaly.
- Mikor haza felé akarjuk venni az utunkat, a gyerek ismét megszólal:
- Vegyünk a bihalt helyett egy tehénkét.

Egy szép kis tehenet. Szép fehér sima szőrüt. Jó tejelót.

- Gyerünk!
- A sokadalom nagy, a marha sok. Van mibe válogatni. Nézegetjük is erősen. De a gyermeknek egyik sem tetszik.
- Nem szeretem én ezeket a teheneket. Ezekből ne vegyünk.
- Miért nem szereted?
- Azért nem szeretem, mer soványok és piszkosak. A csontjuk úgy ki áll, mint a bihaloknak, a testük csupa trágya. Trágyás ezeknek a tejük is. Ilyen tehen nem kell. Menjünk más vásárba, a hol szép fényes szőrü lovak, kövér, szép fehérszőrü tehenek vannak, mint a nagyapáék vásárjában.
- Udvarhelyen nincs más vásár csak ez.
- Hát akkor menjünk a nagyapáék vásárjába!
- Nem mehetünk, mert nagyon messze van.
- Hát . . . hát akkor . . .
- Mi lesz akkor?
- Akkor mondja meg apa ezeknek a székelbácsiknak és néniknek, hogy takarítsák meg a teheneket, lovakat, bivalyokat. Tegyenek alájok

érezni, hogy nincs semmi eltitkolni valónk, nincs okunk lesütni szemünket, nincs okunk elrejtőzni Istenünk előtt. — Saul előtt a czél tisztán állott, lelkét vágy égette azt elérhetni, izmai duzzadtak az akaraterőtől, mindenre kész volt, a miről csak hitte, hogy őt igazságra vezérli. Kereste az utat s mint jó zsidó miben vélhette volna föltalálhatni, ha nem a nemzete vallásában, ha nem a törvényben, melyet Mózes adott s melyhez kötötte Isten ígéreteit. Mi lehet egy jó zsidó feladata? mi teheti őt igazzá? mi más, minthogy ragaszkodjék a törvényekhez s töltsse be annak utolsó betűjét is? Mit akarnak a tanítványok? mit akarnak a Názarethi Jézus követői? Megszüntetni az áldozatot, megváltoztatni a Mózes rendeléseit? Nem, ezt a jó zsidó nem engedheti. Ezek Jehovának ellenségei, ezeket üldözni, pusztítani kell mindenkinek, a ki Isten előtt kedves akar lenni. És a buzgó, az igazságra törekvő Saul pusztítá az anyaszentegyházat, minden házba bement s mind a férfiakat, mind az asszonyokat kihurczolta s tömlőczbe vetette, a kik vallást mertek tenni a Jézus Krisztus nevéért. Saul dühének szűk volt Jeruzsálem, szűk volt Zsidóország. Lelkét ki nem elégítette a fegyverre hányt áldozatok nagy száma; szívet meg nem lágyította a rablánczra fűzött szenvedése. Mindhiába, szomját csak növelte az ártatlanok vére. Megnyugvást nem talált sehol, nem hallotta lelkében az Urnak helyeslő szavát: jól van jó és hiv szolgám. Nem, még nem elég, a mit tettem. Még nem szenvedtek eleget a törvény ellenségei; még nem folyt elég vér a kiengesztelésre. Bosszútól lihegve megy a főpaphoz s kér szabadságlevelet, hogy elmehessen Damaszkusba, Syriának fővárosába, hogy összefogdossa a Krisztus követőit s a jeruzsálemi tömlőczbe hurczolja.

(Folyt. köv.)

szalmát, hogy ne legyenek piszkosak. Simitgassák őket, hogy legyen fényes a szőrük. Adjanak nekik elég ételt, hogy ne legyenek olyan soványok.

— Az idén nem volt termés, kevés az állatnak az ennivaló. A szalma is kevés.

A gyermek elgondolkozott, aztán megszólalt:

— Ha kevés is a szalma, termett falevél. Mért nem gyűjtöttek a székelbácsik faleveleket, mint Gyuri bácsiéknál teszik? A falevelen jó feküdni a tehénkének.

— Biz azt megtehették volna. Nem tudom, mért nem tették. — Ugy látszik a székelbácsik nem igen szeretik az állatokat, nem bánnak jól velök. Nem tartják tisztán, koplaltatják s agyon dolgoztatják őket. Ezért olyan kőzcosak, piszkosak és soványok.

— Pedig több pénzt kapnának érettök, ha szépek lennének. Mondja meg nekik apa, hogy szeressék az állatokat. Aztán, ha szépek lesznek a tehénkéek mi is veszünk egyet ugy-e?

— Veszünk, fiam; de ugy látszik, soká kell várnunk, míg szép, tiszta székel szarvas-marhát kapunk.

Ember János.

Kis fiamhoz.

Most még harmatesöpp-tiszták vágyaid;
De a világ majd sokra rátanit,
Mikor majd árjára vesz az élet,
Forgatagába sok minden érhet,
Utadon én nem lehetek veled . . .
Jer, kis fiam, tedd össze kis kezed,
Imádkozni tanuljunk meg ketten:
— Atyánk, a mennyben!

A te világod még csak e fészek,
Hol reád csak szeretettel néznek,
Kis fiam, te nem tudsz még semmiről,
Hogy mi vár ennek ajtaján kívül;
Mikor ezen túl vezet majd lépted
Emberek rád idegenül néznek . . .
Tedd össze kezed, égre emelve:
— Atyánk, a mennybe!

Minden embernek ezen a földön
Bizonyos czél felé kell, hogy törjön,
Előtted is nyitva lesz a pálya,
Lesz sok röge, ezer akadály,
Durva kezek sokszor löknek félre,
Hiába hull arcod verejtéke, —
Ne félj, — lelked imádságra keljen:
— Atyánk, a mennyben!

Óh, leszen majd sok, sok édes álmod,
Betelését mindeniknek várod,
De mennyi, mennyi török majd össze,
Hányszor lábbadnak szemeid könybe!
De mikor már semmire se' vársz itt,
Majd egy, kettő csak valóra válik, —
Hálás szived az eget keresse:
— Atyánk, a mennybe!

Érsz hosszabb, vagy kevesebb időt itt
S ki érkezel majd a temetőig
És lezárod földi számadásod
S reá majd az ítéletet várod.
A földi lét előtted bezárul
S álmodsz egy örök, boldog világrul,
Ajkad elhaló szava ez legyen:
— Atyánk, a mennyben!

G. Diószeghy Mór,
érkávási lelkész.

Isten ígéje.

A keresztyén fájdalom.

Rom XII. 15.

Ha megismertük a keresztyén örömet: * ismerkedjünk meg a keresztyén *fájdalommal* is. Emberi természetünknek éppen olyan tulajdona ez is, mint az öröm. Forrása is éppen ugyanaz, mi az örömnek: a *szív*. Sőt talán azt is elmondhatnók, hogy a fájdalom sokkal gyakoribb vendégünk, mint az öröm. Egész életünk nem más, mint a fájdalomnak, a szenvedéseknek szakadatlan lánczolata. Ugy hogy elmondhatjuk ma is,

* A keresztyén öröm. Lásd Vasárnap 1905 évi 3. sz. 29. lap. Szerk.

minden jóra két rossz, minden örömré két fájdalom esik.

Csak egy futó pillantás az életre és az igazolja minden szavunkat. Hányan vannak, kiknek kenyerük éjjel és nappal a könnyhullatás? Bánatra fekszenek, bánattal kelnek. A lenyugvó nap nem viszi el fájdalmukat, s a felkelő nap nem hozza meg örömüket. És itt nem csak azokra gondolunk, a kik apát, testvért, hitvest, gyermeket siratnak, kik ott járnak a halál árnyékának völgyében: hanem a szenvedők, a sírók egész táborára, kiket most az Isten tett próbára, majd saját maguk, vagy embertársaik csalárdsága juttatott szerencsétlenségre. Az ilyenek talán még többen vannak, mint amazok. Sőt még azok között is, kiket Isten földi javakkal, testi kincsekkel bőséges mértékben megáldott, gyakran találunk olyanokat, kiknek világnézete a lemondás, a fájdalom vagy ha éppen megkérdeznők az embereket, hogy milyenek tartják az életet: a felelet aligha az nem volna legtöbbször, hogy az élet rossz. A ki pedig így beszél, annál a szívnek uralkodó érzülete a fájdalom.

Az örömet, a boldogságot mindenki dicséri magasztalja, de olyan embert még nem találtunk, a ki a fájdalmat, a szenvedést dicsőítette volna. Pedig a fájdalom is emberi természetünkhöz tartozik, anélkül éppen úgy el nem lehetünk, mint az öröm nélkül. S mint az örömnek, úgy a fájdalomnak is meg van a maga jótékony haszna. Csak-hogy a legtöbb ember ezt nem érti meg, nem ismeri fel.

Az apostol, Pál azonban jól ismerte az emberi természetet és így nem csupán az egyoldalu örömré hiv fel, hanem azt is ajánlja, hogy sirjatok a sírókkal. Ebben a pár szóban azt köti szívünkre, hogy embertársaink szenvedéseiben, fájdalmaiban részt venni keresztyéni kötelességünk. Mert, míg az öröm, a boldogság növekszik, ha többen vesznek részt benne: addig a fájdalom, a szenvedés, ha több felé oszlik, éppen megapad, vagy elfogy. Az által tehát, ha embertársaink fájdalmában részt veszünk: a legnemesebb felebaráti kötelességet teljesítjük.

Ne feledjük azonban, hogy e kötelességet csak úgy teljesíthetjük, ha első sorban magunk tudunk sirni. A mi azt jelenti, hogy a részvét fehér virága csak a tiszta, önzetlen szívben nyílik. Abban a szívben, a hol a cselekedetek rugója a szeretet. Romlott szív, bűnös lélek nem indul meg a mások szenvedésén és fájdalmán, nem sir a sírókkal.

Hogy tehát embertársaink iránti keresztyéni kötelességünket teljesíthessük: első sorban magunkat, a saját hibáinkat kell megsiratnunk. Jeruzsálem leányai, mondá Jézus, ne engem siratatok, hanem ti magatokat és a ti magzataitokat. Mintha mondotta volna: nektek van mit siratnotok, mert ti bűnösök vagytok, s mig bűneitekből meg nem tértek: addig Isten irgalmára nem számíthatok. Péter is, mig hibáját meg nem siratta: nem lett a Krisztusnak hűséges tanítványa. Mi is, még saját erkölcsi romlottságunk miatt nem sirunk: addig nem tudunk részt venni felebarátaink fájdalmában. Ezt annyival inkább meg kell tennünk, mert az Isten szerinti bánat üdvösségre is vezérel, vagyis saját lelkünk nyugalalmát is biztosítja. Ezekre illik a Jézus szava: *boldogok, a kik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.* Ezt a vigaszt maga az Isten adja. És adja mindannyiszor, valahányszor sirunk a veszteség, a csalódás, a betegség, a bánat, a bűn, vagy éppen a halál miatt.

Az igazi keresztyén fájdalom tehát a legszen-
tebb vallásos fájdalom.
Ezért mondja az apostol:
sirjatok a sírókkal!

Paulus.

KLAUZÁL GÁBOR.

Hazai krónika.

— 1905. feb. 2 —

A képviselő választások országszerte lezajlottak. A rendkívüli nagy érdeklődés és kíváncsiság, már ki van elégitve. Ilyen eredménnyel képviselőválasztás, Magyarországon még nem végződött. A választásból az ellenzék került ki győztesen. Az eredmény egyéb iránt a következő. — Megválasztott:

Kossuth-párti	164
Kormánypárti	153
Disszidens	25
Ujparti	13
Nemzetiségi	7
Néppárti	24
Pártonkivüli	8
Pótválasztás	13

Összesen tehát meg van választva: 407 képviselő

s még csupán 6 választás van hátra. A nemzeti-ségi képviselőket is a kormánypárthoz számítva, akkor is csupán 160 szavazata van a kormánynak, míg az egyesült ellenzék 247 szavazattal rendelkezik, mi a kormánynyal szemben 87 többséget jelent.

A Tisza kormány megbukott. Most már bizonyos, hogy megbukott a Tisza kormány. A mint a választások eredménye ismeretes lett: a miniszterium azonnal összeült és az összes miniszterek aláírták lemondásukat. Tisza miniszterelnök febr. 1-én Bécsben adta át Őfelségének a lemondást, a mit Őfelsége el is fogadott.

Mi lesz most? Mindenki azt találgatja, hogy vajjon Őfelsége a 67-es alapon álló államférfiak közül nevez-e ki miniszterelnököt, vagy a 48-as alapon állók közül. Az ország kétség kívül nagy kérdés előtt áll. Miniszterelnök gyanánt emlegetik: gróf *Andrássy* Gyulát, *Bánffy* Dezsőt, *Wekerle* Sándort, *Csáky* Albint, kik mind 67-es alapon állanak. Ha a 48-asokra kerül a sor, akkor *Kossuth* Ferencz és gr. *Apponyi* Albert következnek. Azzal mindenki tisztában van, hogy a Tisza kormány tagjai közül egy se lesz újból miniszter.

Őfelsége, a kormány váltság alkalmából e hó elején Budapestre érkezik és több államférfiut meg fog hallgatni. A kik kihallgatást nyernek, azok között lesz, hir szerint, *Kossuth* Ferencz is.

Világkrónika.

Orosz forradalom. Hivatalosan azt jelentik Oroszországból, hogy a zendülés teljesen el van fojtva. *Wladimir* nagy herceg keményen fogta a dolgot és a munkásokat ezerszámra lövette le. Ezek megrettenve a nagy vérfürdőtől, egyelőre vissza vonultak. De, más felől az a hir is jön, hogy a munkások csak azért hagytak fel a küzdelemmel, hogy az ország minden részében szervezkedjenek. A diákság is a munkások pártjára állott, s a katonaság között is mind jobban terjed a forradalmi hangulat.

Japán orosz háboru. Mandzsuriából az a hir érkezik, hogy a szárazföldön már voltak csatározások. A muszkák támadtak, de a japánok visszaverték. A *tengeren* minden csendes. Utanak indult a harmadik muszka hajó raj is, hogy egyesült erővel lépjenek fel.

Száz új miniszter. Nemcsak nálunk, de a külföldön is rossz idők jártak az új esztendőben a miniszterekre. Alig van európai ország ahol az utóbbi hetekben a miniszteri bársonyszékek ne cseréltek volna gazdát. Szinte járványszerűleg lép fel Európában a miniszterválság betegsége és ami legfőbb, eddig még csak szérumot sem találtak az új nyavalya ellen. Az első miniszterválság Szerbiában játszódott le, utána következett Ausztriában *Körber* bukása. Ezt követte Romániában a *Sturdza*-kabinet távozása. Görögországban *Theotokis* mondott le, Dániában *Christensen* követte *Deuntzert*, Frantsiaországban *Rouvier* *Combes* ot, Spanyolországban *Villaverde* *Azcar-*

ragát. Részletes miniszterválság van a svéd külügy- és az orosz belügyminiszteriumban. Ha mindehez hozzáveszünk a Tisza-kormány bukását, akkor már a legkönnyelműbb apa sem nevel a fiából minisztert, hanem más, biztosabb kenycet juttat neki.

Amerika egész területén a mult hónapban rettentő nagy havazások voltak.

A bevándorlás ellen. Az amerikai magyar Reformátusok Lapja, a következőket írja: Mint már többször megirtuk, a Magyarországból való bevándorlás óriási mérveket öltött. Éppen ezért a bevándorlási hatóság a legszigorubbán jár el s tömérdek embert visszatartanak *Ellis-Islandon* s a ki ellen a vizsgáló bizottság a legcsekélyebb okot tudja felhozni, azt visszaküldésre ítélik. *Ellis-Islandon* nem sokára felállítanak egy hivatalt, a melynek az lesz a célja, hogy a földmiveléssel foglalkozó bevándorlókat a déli és nyugati államok felé irányítsa, hol jó fizetés mellett kapnak az otthonihoz hasonló munkát.

Egyházi élet.

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház jan. 29-én d. u. 5 órakor, a ref. kollegium tornacsarnokában tartotta negyedik egyházi estélyét. A rendezők a következő érdekes tárgysorozatot állították össze: 1. A gyülekezet éneke: *Te benned biztuk* 1. vers. 2. Elnöki megnyitó. 3. A nővér, *Inczédi Lászlótól*, szavalta *Nosz Ilonka*. 4. A XC. Soltár. Felolvasás, tartotta: *Doros Györgyné*. 5. Egyházi ének. *Mendelssohntól*, énekelte *Bod Etelke*, harmoninmon kísérte *Morascher* Hugó. 6. A harmincz pénz. Irta *Szász Béla*. Szavalta *Bucsi Endre* VII. g. o. tanuló. 7. Zárszó. 8. gyülekezet éneke: *Áld meg Ur Isten*. Belépés ingyenes volt. Kegyes adományokból a leányiskolai szegény gyermekek felségelésére 14 kor. 94 fillér gyűlt be. Az estélyt *Bod Emma* és *Csanády Margit* rendezték.

Hasznos tudnivalók.

Katonai kedvezmény megadásáért, az öröklött mezőgazdáknak a sorozó járási tisztviselőnél kell beadni a folyamodást, még pedig a sorozási év január vagy február havában, legkésőbb azonban a fősorozáskor. A folyamodást, a mely bélyegmentes, legjobb a községi jegyzővel megíratni, a kinek e tekintetben rendesen már kellő gyakorlata van, de megírhatja azt akármelyik okos ember, csak arra kell vigyázni, hogy a folyamodvány jól és hiánytalanul legyen felszerelve. Azok az okmányok, a mikkel az ilyen folyamodást fel kell szerelni, a következők:

1. A birtok hiteles telekkönyvi kivonata. — Ezt a telekkönyvi hatóságtól kell megszerezni.

Ha a birtok még telekkönyvezve nem volna, akkor a hagyatéki, vagy az illetékes bírósági végzést kell bemutatni.

2. Egy bizonyítvány, a melyet a községi előljárásnak és két olyan községbeli embernek kell aláírni, a kiknek fiai a sorozásra fel vannak hívva (akármelyik korosztályban), vagy már felavatott szolgálatkötelesek, de a szolgálat alól magukat felmenteni nem kívánják.

Ennek a bizonyítványnak már sokfélének kell tartalmaznia, nevezetesen:

a) A védköteles nevét, a mezei gazdaság megnevezését és mennyiségét mivelési ágak szerint, tudniillik: szántó föld, rét, szőlő, legelő stb. Ezek kataszteri tiszta jövedelmét, továbbá, hogy hány ház van s mily területű udvarral.

b) A birtokot terhelő mindennemű adónak részletes elsorolását (házadó, házbéradó, földadó, kereseti adó, általános jövedelmi pótdó) és összes mennyiségét. (A községi pótlékok kihagyandók.)

c) Annak kijelentését, hogy a birtok jövedelme egy öttagú családnak eltartására elegendő, de viszont nem haladja túl ezen jövedelem négyszeres összegét, továbbá, hogy a védköteles a birtokban maga gazdálkodik.

Mindezeket a két tanu aláírja. Aztán jön:

d) A községi előljárásnak megerősítő záradéka arról, hogy a bizonyítvány tartalma való, hogy a két községi tag aláírása valódi, s azoknak a sorozásra felhívott (vagy már besorozott) fiaik vannak, a kik névszerint is megnevezendők; végül, hogy a védkötelesnek az elsorolton kívül sehol másutt birtoka nincs.

Ha a községben nem volna két olyan községi tag, a milyen a fentebbiek szerint kívántatik, vagy ha azok irni és olvasni nem tudnak, avagy ha az irni-olvasni tudó ilyen községi tagok az aláírást alapos ok nélkül megtagadnák, vagy végre ha a sorozó járási tisztviselőnek a benyújtott bizonyítványokban foglalt adatok valósága tekintetében kételyei volnának, akkor a sorozó járási tisztviselő az ügy aláírásáról magának meggyőződést szerezni s az ügyre vonatkozó vizsgálati iratokat a folyamodványhoz csatolni köteles.

Mai képünkhöz.

A múlt év nov. 18-án, éppen mikor a képviselőházban amaz emlékezetes házszabály sértés történt: múlt el száz esztendeje, hogy a negyvenes évek nagy politikusa, az első magyar felelős kormány egyik tagja, *Klauzál* Gábor született. Ebben a mozgalmas napokban, midőn a negyvenes évek eszméi ismét eleven lánggal lobognak minden magyar ember szívében: nem árt, ha a nagy idők nagy alakjaira gondolunk és tőlük tanulunk hazafiságot, józan bölcsességet. Batthány, az első felelős miniszterelnök *Klauzál*nak ajánlotta föl a földmívelésügyi, ipari és kereskedelmi tárczát (ma két miniszter kezében van), a mit el is fogadott és annak körében igen nagy tevékenységet fejtett ki. *Klauzál* egyik vezéralakja volt a magyar szabadság harcának.

Vegyes hírek.

Rudolf trónörökös halálának évfordulója. Hétfőn jan. 30-án volt tizenhat éve annak, hogy Mayerlingben titokzatos, szomorú halált halt Rudolf trónörökös. A halálozás napjának alkalmából Bécsben gyászistentiszteletet tartottak, melyen részt vett, édes apja, a király is. Több koszorút helyeztek el most is a trónörökös sírjára. Köztük volt Vilmos német császár koszoruja is ezen felirással: *Drága barátjának — Vilmos császár.*

Szapáry Gyula gróf, Magyarország volt miniszterelnöke a múlt hó végén meghalt Abba-ziában. Szapáry négy miniszteriumnak volt tagja. 1873. márczius 5-étől 1875. márczius 2-áig belügy-miniszter volt a Szlávy-kabinetben, mig nem a fuzió alkalmával Tisza Kálmán váltotta fel. Az 1878. év december 5-étől 1887. február 11-éig pénzügy-miniszter volt, majd 1880. április 14-én a közmunka- és közlekedésügyi minisztérium vezetésével is megbízták, 1889. április 9-én pedig földművelési- ipari- és kereskedelemügyi miniszterré nevezte ki a király. Az 1890. év márczius 15-én, Tisza lemondása után, miniszterelnökké lett. De csak 1893. nov. 21-ig maradt, akkor lemondva, Wekerle következett utána. Lemondásának oka az egyházpolitikai javaslatok voltak.

A volt miniszterelnök fia, ifjabb gróf Tisza István, a mig atyja a nagy politikai küzdelemben vezette híveit, szorgalmasan forgatta a jogi könyveket, a minek bizonyosága az, hogy most január 24-ikén tette le a budapesti egyetemen az első alapvizsgálatot, még pedig kitűnő eredménnyel. Eddig külföldi egyetemeken járt, az idei tanévben azonban már a budapesti egyetem hallgatója.

Hat hónap a Kossuth-nótáért. Az oklándi kerületben Heltai Ferencz győzelmének elősegítésére és a függetlenségi választók megfélemlítésére katonaságot rendeltek ki. A választás alatt, felváltáskor egy bakagyerek egy kurta-korcsmában a civilek közé keveredett, akik függetlenségié voltak és a Kossuth-nótát énekelték. Hogy-hogy nem, a szíve lehetne a megmagyarázója egyszerre csak a katona is velök énekelt. Am baj lett belőle. A tiszt urak megtudták és egy-kettőre hat hónapi fogházra ítélték.

Pénzhamisító banda a Székelyföldön. Egy jól szervezett pénzhamisító banda működik Mező-Csávason. Leginkább öt koronásokat hoznak forgalomba, de oly nagy mennyiségben, hogy már az egész környék el van árasztva hamis ötkoronásokkal. A csendőrség igen erélyesen nyomoz ez ügyben — s bár már nyolcz embert, kiket gyanuba vettek letartóztattak — mind ez ideig a banda főbb tagjait nem sikerült letartóztatni. Jó lesz azért megfigyelni az öt koronásokat, nehogy hamis pénzhez jussunk.

Gyomor nélkül. A bécsi Rotschild-kórházban egy beteg nő fekszik, kinek négy hét előtt az egész gyomrát kivették, mihez hasonló operáció még nem történt az orvosi gyakorlatban. A beteg, aki egy vidéki városból utazott Bécsbe, hogy orvosilag kezeltesse magát, hónapok óta nagy gyomorfájást érzett, mely a végén a türetlenségig fokozódott. A bécsi sebészek gyomortuberkulózist konstatáltak és operációhoz fogtak. De mekkora volt meglepetésük, a mikor a hasüreg feltárása után azt látták, hogy az egész gyomor egy ráktömeggé torzult el. Rövid habozás után az egész gyomor eltávolítását határozták el, a mi meglepő rövid idő alatt és ifényes eredménnyel meg is történt. A beteg élete napokig egy hajszálon függött. Az első időben különösen a szomjuság gyötörte, mert tiltva volt vizet innia és csak éppen a szájuireget nedvesithette meg. Egy hét múlva óvatosan tejet adtak be neki, kis mennyiségben, most pedig már bőségesen táplálkozhat pépszerű ételekkel, s elegendő folyadékot is vehet magához, egészsége pedig annyira helyreállt, hogy napjában néhány órára föl is kelhet, s néhány nap múlva az orvosegyletnek be fogják mutatni.

Hatvanezer koronás kasszarablás. Szenzációs kassza rablás történt mult hó 26-án éjszaka Szászrégenben. Még eddigelé ismeretlen tettesek éjszakának idején betörték *Pap* Sándor ügyvéd lakására és egy *Wertheim* kassza kifurása után 60 ezer korona értéket raboltak el. A kasszában nyolcz darab 100 koronás 40 darab 20 koronás bankjegy volt és 50 korona aprópénz. A többi nagy értéket sorsjegyek, kötvények és váltók képezték, aminek vajmi kevés hasznát veszik a kasszarablók. A tetteseket erélyesen nyomozzák.

Utolsó üdvözet. A debreczeni honvéd csapatkórházban egy *Kovács* Gergely nevű érmihályfalvai, biharmegyei baka halt meg a napokban. Most ősszel rukkolt be és bucsuzáskor egy érmihályfalvi szép leányzó rózsabokrétát tűzött a kálapja mellé.

— Gondoljon rám Gergő!

— Halálomig Zsuzsikám . . .

A leány nem feledkezett meg ígéretéről. A kaszányában is mindig csak szép földjének csillagszeme ragyogott előtte. De megbetegedett. Kórházba került. Ereje fogyott és kiszentenciázták. *Kovács* Gergely reszkető kézzel kivette kebléből a fonnyat rózsát, megcsókolta és szomoru hangon mondta:

— Ha meghalok, küldjék ezeket a rózsákat Zsuzsikámnak, Mihályfalvára . . . ezzel a levéllel itt.

Meghalt. A szomoru hirt távirat vitte családjának, a rózsát meg a levelet személyesen adták Zsuzsika kezébe . . . mert ő is bement Debrecembe a temetésre. Megcsókolta a rózsákat és halott kedvese koporsójára tette. Igazán megható és szép példája az ifju szivek egymás iránti hűségének.

A pellagra Kolozsmegyében. Kolozsmegye és Szolnok-Dobokamegye néhány községében az inség miatt föllépett a pellagra s egyes községekben nagyon dühöng. Katona kolozsmegyei községnek eddig nyolcz halottja van a járványban s történ, néhány haláleset szolnokdobokai községekben is. Az oláh parasztság több helyen dögvésznek nevezi a pellagrát s babonás szertartással védekezik ellene. A pellagra nálunk még eddig kevésbé ismert betegség. A jele abban mutatkozik, hogy a beteg testét, főleg az arcát, kezét, nyakát lábát nagy kiterjedésű vörös foltok lepik el, melyek nagyon viszketnek. Később a bőr ezen a helyen egészen megfeketedik és megkeményedik s végül lehámlik. De ugyanakkor nagyfokú fejfájás és emésztési zavarok is környékezik a beteget, míg atyhártya lob, tüdő- vagy vesebaj következtében meghal. A baj okául a pálinka tulságos élvezését, de főleg a rosz táplálkozást és éppen a romlott, éretlen törökbuza fogyasztását tekintik az orvosok.

Tizenhárom leány szerencsétlensége. Tizenhárom Péterváradon lakó selyemgyári munkás leány a minap este hazafelé indult a gyárból és a tilalom ellenére a Duna jegén át igyekeztek a tulsó partra. Alig értek azonban a Duna közepére, a jég leszakadt alattuk és mind a tizenhárman a vízbe estek. A réműletes segélykiáltásokra a parton állók a szerencsétlen leányok megmentésére siettek s a már elmerülők közül nyolczat sikerült kimenteniök a halál torkából, öt leány azonban nyomtalanul eltűnt a jég alatt.

Gabona piac Budapestén.

		február 1.
Buza:	100 kilónkint	20 k. 25 f. — 20 k. 50 f.
Rozs:	»	14 k. 70 f. — 14 k. 90 f.
Árpa:	»	14 k. 50 f. — 15 k. 20 f.
Törökbuza:	»	15 k. 50 f. — 15 k. 80 f.
Zab:	»	13 k. 90 f. — 14 k. 50 f.
Repcze:	»	22 k. 10 f. — 22 k. 50 f.

A szerkesztő postája.

Dr. K. G.-né. A vers beválik csak azt szeretnők tudni, hogy aláírjuk-e a nevét, mert most nincs oda írva. Nézetünk szerint, nincs ok hogy névtelenül jelenjék meg.

Nőbarát. Kaptuk. Közelebből elszámolunk vele.

Zs. K. Sz.-Somlyó Nemsokára levél megy.

D. P. Hosszúfalú. A mint időnk engedi kiírjuk és elfogjuk küldeni. Szives köszönet.

T. J. Nagysajó. Téves címzésből ment két példány. De már ezután csak egy példány megy. Az egyházi élet létketéséről szivesen vettünk volna egy kis hirt. Elvárjuk.

